

Time: 3 Hr.

Marks : 100

- N.B. :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Each question has internal option.
  - 3) Figures to right indicates full marks.
  - 4) Working notes are part of your answer.

Q.1. (A) State whether the following statements are True or False (any Ten) (10)

1. The buy back of shares has to be authorised by Articles of Association.
2. Internal reconstruction involves reduction in capital.
3. Amount paid on Forfeited shares is added to paid-up capital in the Balance Sheet.
4. When the rights are sold without subscribing, no entry is made in Investment A/c.
5. Equity shares can be bought-back out of Free reserves.
6. Capital Reserve is a non-free reserves.
7. Any company can undertake capital reduction.
8. Liability in respect of bills discounted is not an Example of contingent liability.
9. Short-term investments are carried at its cost price only.
10. No company shall buy back its own shares unless the buyback is less than 10%. of the total paid-up capital and free Reserves of the Company.
11. In Internal reconstruction, amount of shares surrendered by shareholders is transferred to General Reserve Account.
12. In Ethical views, ethics remain same at all the time and every place

Q.1.(B) Fill in the blanks choosing the correct alternative. (any ten) (10)

1. As per AS 13, the cost of investment sold is to be calculated as per ..... method.
(FIFO, LIFO) weighted average, simple average)
2. The components of workplace ethical behaviour are .....
(honesty, legality, disclosure, all of these)
3. The carrying amount of long term investment is to be shown at .....
(cost, market value, face value, cost or market value whichever is lower)
4. Charging cost of family dinner to be company is ..... ,
(misappropriation of assets, fraudulent reporting, ethical reporting, all of these)
5. The amount not collected by shareholders should be shown as .....
(current liabilities, capital reserve, share capital, reserve capital)
6. Before buyback, all the shares must be .....
(partly paid up fully paid up fully subscribed, forfeited)
7. The ethical issues faced by the accountants include .....
(accuracy, accountability, values and moral, all of these)
8. Payment of dividend is based on ..... capital.
(paid up, authorised, issued, reserve)

9. Schedule III of Companies Act 2013 requires profit and loss account to be prepared in .....
(horizontal form, vertical form, convenient form, columnar form)
10. Interim dividend of a company can be declared by .....
(shareholders, board of directors, managing director, SEBI)
11. The scheme of Internal reconstruction required sanction from .....
(shareholders, articles of association, court, all of these)
12. Z Ltd. has 8000 equity shares of Rs.100 each fully paid. Each share is sub-divided into equity shares of Rs.10 each. The number of share after sub-division will be .....
(8000, 80000, 75000, 60000)

Q.2. The following is the Balance Sheet of Falguni Limited as on 31st March, 2018. (20)

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Share Capital :			
1,00,000 Equity Shares of Rs.10 Each	10,00,000	Land & Building	6,50,000
10% Preference shares of Rs.100 Each	4,00,000	Plant & Machinery	6,00,000
12% Debentures	7,50,000	Furniture	35,000
Bank overdraft	50,000	Goodwill	25,000
Sundry Creditors	1,40,000	Patent	15,000
Bills Payable	60,000	Stock	80,000
		Sundry Debtors	90,000
		Bills Receivable	15,000
		Profit & Loss A/c.	8,00,000
		Preliminary Expenses	90,000
	24,00,000		24,00,000

The Shareholders and the board of Directors sanctioned the scheme of reconstruction and the following adjustment should be considered. Preference dividend are in arrears for four years.

1. The preference shares are to be reduced to Rs.50 each and equity shares to Rs.2 each.
2. Of the preference dividend in arrears 75% to be waived and remaining to be paid in cash.
3. The debenture holders to take over plant and machinery at Rs.6,50,000 in part satisfaction of their claim and balance amount due to them to be converted to 13% debentures.
4. Bills payable to be paid off and the creditors agreed to waive Rs.20,000
5. All intangible and fictitious Assets to be written off.
6. The following Assets to be valued as follows : Furniture Rs.30,000, Stock Rs.60,000, land and building Rs.6,00,000, Sunday Debtors Rs.70,000
7. The company obtained a secured loan of Rs.1,50,000 at the rate of 12% interest by mortgaging land and Building, for repayment of bank overdraft, bills payable and reconstruction expenses amounted to Rs.20,000. Pass necessary journal entries to record the above scheme and prepare Capital Reduction Account and Balance Sheet after reconstruction.

OR

Q.2. Following is the summarised Balance Sheet of Solar Electronics Limited as on 31st March, 2019 (20)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital Authorised: 1,00,000 Equity Shares of Rs.10 Each.	10,00,000	Equipment's	12,00,000
Issued : 40,000 Equity Shares of Rs.10 Each	4,00,000	Computer Software	4,00,000
Reserves :		Loans and Advances	3,00,000
General Reserves	4,00,000	Trade Receivables	1,50,000
Profit and Loss Account	6,00,000	Factory Building	6,00,000
Securities Premium	2,00,000	Security Deposit	1,50,000
11% Debentures	14,00,000	Cash on Hand	7,00,000
Bank Term Loan	6,00,000	Balance with Banks	2,00,000
Creditors	1,00,000		
	37,00,000		37,00,000

The company decided to buyback the maximum number of equity shares at the maximum possible price under the law as on 31st March, 2019.

Assuming that the Buyback of shares is duly authorised by its articles and necessary resolution is passed by the company towards this buyback; pass necessary Journal Entries in the books of the company. Also prepare Notes to Accounts with respect to Share Capital and Reserves and Surplus as they would appear in Notes forming part of Balance Sheet of the Company as on 31st March, 2019. (Do not prepare Balance Sheet)

Q.3 Following is the Trial balance of Devakinandan Ltd. as on 31st March,2019. (20)

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
20000 Equity shares of Rs.100 each fully paid up		20,00,000
10000 10% Pref. Shares of Rs.100 each		10,00,000
General Reserve		1,00,000
Public deposits		25,000
8% Debentures of Rs.100 each fully paid up		10,00,000
Profit & Loss account (Cr)		1,50,000
Provision for tax		25,000
Sundry Creditors		75,000
Bills Payables		25,000
Advance received from customer		12,000
Bank overdraft (State bank of India)		35,000
Loan from IDBI		1,28,500
Fixed Assets (Net block)	38,70,000	
Investment in shares of TCS LTD.	3,25,000	
Stock on 31st March 2019	1,20,000	
Bank balance with bank of Maharashtra	1,20,000	
Cash in hand	27,500	

Advance to supplier	40,000	
Short term investments	20,000	
Bills Receivable	18,000	
Sunday Debtors	35,000	
	45,75,500	45,75,500

Additional information :

- 1) Authorised share capital of the company is divided into 50000 equity shares of Rs.100 each and 20000 10% preference shares of Rs.100 each.
- 2) Debentures are secured against the fixed asset of the company.
- 3) Debtors includes debtors Rs.7500 which are due for more than six months.
- 4) Stock on 31 March 2019 includes following.

Raw Material	Rs.35,000
Finished goods	Rs.65,000
Work in progress	Rs.20,000
- 5) Preference dividend for last five years is in arrears.
- 6) Creditors includes creditors for expenses Rs.4,500
- 7) Bills Receivables includes a dishonoured bill of Rs.2,000

On the basis of given information prepare balance sheet as on 31st March, 2019 as per revised schedule III of Companies Act.

OR

Q.3. A) Following information is available from the books of Pranali Ltd. (10)

	Rs.
80,000 Equity Shares of Rs.10 each Rs.8 Paid up	6,40,000
General Reserve	1,00,000
Profit and Loss account	4,60,000
Securities Premium	2,40,000
10% Debentures	2,00,000
Secured long term loan	2,00,000

Keeping in view all the legal requirements ascertain :

- a) Maximum number of Equity Shares which company can buy back at offer price of Rs.25 per share.
- b) Prepare notes to accounts of Reserve and Surplus.

Q.3. B) (10)

On 1/4/2018 Sanket had 50,000 equity shares in Tata Ltd. The face value was Rs.10 each but the book value was Rs.24 per share.

On 1/6/2018 he purchased 10,000 equity shares in Tata Ltd. at a premium of Rs.6 per share.

On 1/7/2018 the directors of Tata Ltd. issued bonus shares at the rate of one share for every three shares held.

On 1/1/2019 he purchased 5000 right shares in Tata Ltd. Rs.10 each at Rs.15 per share.
On 31/1/2019 he sold 20,000 equity shares in Tata Ltd. of Rs.10 each at Rs.30 per share.

Prepare Investment in Equity Shares of Tata Ltd. Account as it would appear in Sanket's books for the year ended 31st March, 2019.

Q.4. During the year end 31st March 2019 Mr. Ravi bought and sold the following (20) 12% Debentures of Rs.100 each of ABC Ltd. Interest being payable by ABC Ltd. on 1st April and 1st October each year.

Date	Particulars
1/6/18	Bought 1050 debenture at Rs.95 ex-interest
1/9/18	Bought 350 debentures at Rs.90 cum-interest
1/12/18	Sold 700 debentures at Rs.95 ex-interest
1/2/19	Bought 500 debentures at Rs.96 ex-interest.

Books are closed on 31st March every year. Market price on 31st March,2019 was Rs.90 per debenture. You are required to prepare investment in 12% debenture in ABC Ltd. account for the year Apply AS-13.

OR

Q.4.(A) From the following Trial Balance as at 31.3.2019 of Mr.Ganesh Modak Ltd., and (10) the adjustments given prepare the final accounts of the company.

Particulars	Dr.Rs.	Cr.Rs.
Called up Capital 15000 shares of Rs.10 each		1,50,000
Securities premium		30,000
Capital Reserve		17,500
General reserve		35,000
Stock as on 1.4.2018	1,00,000	
Purchases and sales	5,12,500	7,20,000
Return Inwards and Return outwards	7,500	12,500
Profit and Loss statements 1.4.2018		7,500
Plant and Machinery	75,000	
Building	1,00,000	
Motor Van	50,000	
Debtors and Creditors	81,500	50,000
Bank Interest (paid & received)	3,000	500
Loan from Bank (secured)		62,500
Bill payable		14,250
Cash at Canara Bank	20,000	
Cash in Hand	2,250	
Share issue Expenses	15,000	
Manufacturing Wages	45,000	
Gas and Fuel	30,000	

Directors fees	5,000	
Auditors Fees	3,000	
Administrative expenses	15,000	
Salaries	25,000	
Insurance	3,750	
Maintenance of motor van	6,250	
	10,99,750	10,99,750

Closing Stock as on 31.3.2019 was Rs.1,57,500

You are asked to prepare the balance sheet of Mr.Ganesh Modak Ltd. as on 31st March, 2019, giving the information required by the companies Act.of 2013.

Q.4.B) Following is the balance sheet of Nilesh Ltd. as on 31st March,2018. (10)

Liabilities	Amount	Assets	Amount
11,200 equity shares of Rs.100 each	11,20,000	Buildings	7,50,000
9% preference shares of Rs.100 each	3,50,000	Machinery	4,40,000
10% Debentures	2,80,000	Cash	5,02,000
Creditors	1,75,000	Inventory	2,27,000
Bank overdraft	1,75,000	Debtors	1,44,000
		Preliminary Expenses	20,000
		Profit & Loss Account	17,000
	21,00,000		21,00,000

The board of directors decided to go in for internal Reconstruction with the approval of the shareholders. Following adjustments should be considered.

1. Equity share is reduced to Rs.70 each and preference shares reduced by Rs.20 each.
2. Preference dividend and debenture interest is outstanding for current year and it is to be paid off immediately.
3. Machinery is to be valued at Rs.4,50,000
4. Bank waived Rs.20,000
5. Write off Fictitious Assets

Pass necessary journal Entries in the book of Nilesh Limited.

Q.5. a) Discuss the implications of unethical behavior for financial reports. Explain the effects of unethical behaviour on financial reporting. (10)

b) Discuss and explain the Principals Versus Rule based approaches of Ethical Behaviour. (10)

OR

Write short notes (any four)

(20)

- a) CSR
- b) Disclosure of Tangible Assets in Company Balance Sheet.
- c) Internal Reconstruction Vs. External Reconstruction.
- d) Maximum Limits on Buyback
- e) Principal based approach to Professional Code of Ethics.
- f) Pre-acquisition dividend.

.....

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. सर्व नोंदी ह्या तुमच्या उत्तराचा एक भाग आहेत.
४. इंगजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र. १ अ) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य ते लिहा (कोणतेही दहा) (१०)

- १) संघटनेच्या अनुच्छेदामध्ये समभागांच्या पुनखरेदेची मान्यता दिलेली असली पाहिजे.
- २) अंतर्गत पुणनिर्माणामध्ये भागभांडवलाची कपात समाविष्ट असते.
- ३) रद्दबादल केलेल्या समभागावरील भरलेले पैसे, स्थिती विवरण पत्रामध्ये भाग भांडवलामध्ये मिळवले जातात.
- ४) जेव्हा समभाग खरेदीचा हक्क विकला जातो तेव्हा गुंतवणूक खात्यामध्ये कोणतीही नोंद केली जात नाही.
- ५) सामान्य समभागांची पुनखरेदी मुक्त-निधीमधून केली जाऊ शकते.
- ६) भांडवली निधी हा मुक्त नसलेला निधी आहे.
- ७) कोणतीही कंपनी भाग भांडवलामध्ये कपात करू शकते.
- ८) सवलतीच्या प्रात्य विनिमय पत्राबाबतची दयेता हे आकस्मिक देयतेचे उदाहरण नाही.
- ९) लघु मुदतीच्या गुंतवणुकी ह्या फक्त तिच्या खरेदी किंमतीला नोंदविल्या जातात.
- १०) जोपर्यंत पुनखरेदी ही एकूण भागभांडवल आणि मुक्त निधीच्या १०% पेक्षा कमी नसते तोपर्यंत कोणतीही कंपनी स्वतःचे समभाग पुनखरेदी करू शकत नाही.
- ११) अंतर्गत पुननिर्माणामध्ये भागधारकांनी स्वाधीन केलेल्या समभागांची रक्कम सामान्य निधी खात्यामध्ये हस्तांतरित केली जाते.
- १२) नैतिकतेच्या दृष्टीने नैतिकता ही सर्व काळ व सर्व ठिकाणी सारखी असते.

प्र.१ ब) अचूक पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (कोणतेही दहा) (१०)

- १) AS १३ नुसार विक्री केलेल्या गुंतवणुकीची मूळ किंमत _____ पद्धतीनुसार काढली जाते.
(प्रथम आलेल्या मालाची प्रथम विक्री, नंतर आलेल्या मालाची प्रथम विक्री, भारांकित सरासरी, सर्व साधारण सरासरी)
- २) कामाच्या जागेच्या नैतिक वर्तनाचे घटक _____ आहेत.
(प्रामाणिकपणा, कायदेशीरपणा, प्रकटीकरण, यापैकी सर्व)
- ३) दिर्घ मुदतीच्या गुंतवणुकीची कमी झालेली रक्कम (carrying amount) _____ ला दर्शविली जाते.
(मूळ किंमत, बाजारमुल्य, दर्शनी मुल्य, मूळ किंमत किंवा बाजारमुल्य यापैकी कमी किंमत)
- ४) कुटुंबाच्या रात्रीच्या भोजनाचा खर्च कंपनीला आकारणे हे _____ आहे.
(मालमत्तेची अफरातफर, फसवा अहवाल, नैतिक अहवाल, यापैकी सर्व)
- ५) भाग धारकांनी न घेतलेली रक्कम _____ म्हणून दर्शविली पाहिजे.
(चालू देयता, भांडवली गंगाजळी, भागभांडवल, राखीव भांडवल)

- ६) पुर्नखरेदी पुर्वी, सर्व समभाग _____ असलेच पाहिजेत.
(अपूर्णदत्त, पूर्णदत्त, पूर्णवसूल, जप्त केलेले)
- ७) लेखापाल तोंड देत असलेल्या नैतिक समस्यामध्ये _____ चा समावेश होतो.
(अचूकता, जबाबदारी, मूल्ये आणि नितीमत्ता, यापैकी सर्व)
- ८) लाभांश देणे हे _____ भांडवलावर आधारित असते.
(पूर्णदत्त, अधिकृत, जारी केलेले, राखीव)
- ९) कंपनी कायदा २०१३ च्या परिशिष्ट ३ मध्ये नफातोटा पत्रक _____ मध्ये तयार करावयाचा समावेश आहे.
(आडवा नमुना, उभा नमुना, सोयीस्कर नमुना, स्तंभीय नमुना)
- १०) कंपनीचा आंतरीक लाभांश _____ जाहीर करू शकतो.
(भागधारक, संचालक मंडळ, व्यवस्थापकीय संचालक, सेबी)
- ११) अंतर्गत पुनर्रचना योजनेसाठी _____ ची मान्यता आवश्यक आहे.
(भागधारक, नियमावली, न्यायालय, यापैकी सर्व)
- १२) झेड लि. कडे प्रत्येकी रु. १०० दर्शनीमुल्य असलेले ८००० सर्वसाधारण समभाग आहेत. प्रत्येक समभाग प्रत्येकी १० रु. च्या १० सर्वसाधारण समभागामध्ये विभाजित झाले. विभाजनानंतर एकूण समभाग _____ असतील.
(८,०००, ८०,०००, ७५,०००, ६०,०००)

प्र. २

३१/०३/२०१८ अखेरचा फाल्गुनी लिमिटेड चा ताळेबंद पुढीलप्रमाणे आहे.

(२०)

देणे व जबाबदाऱ्या	रक्कम	मालमत्ता	रक्कम
भागभांडवल:		जागा व इमारत	६,५०,०००
१,००,००० समभाग रु. १० चा एक	१०,००,०००	यंत्र व संयंत्र	६,००,०००
१०% अग्रहक्काचे भाग रु. १०० चा एक	४,००,०००	फर्निचर	३५,०००
१२% कर्जरोखे	७,५०,०००	नावलौकिक	२५,०००
बँक अधिकर्ष	५०,०००	पेंट	१५,०००
धनको	१,४०,०००	मालसाठा	८०,०००
देणे हुंडी	६०,०००	ऋणको	९०,०००
		येणे हुंडी	१५,०००
		नफा तोटा खाते	८,००,०००
		प्राथमिक खर्च	९०,०००
	२४,००,०००		२४,००,०००

भागधारक आणि संचालक मंडळ यांनी खालील प्रमाणे पुनर्रचने साठी मंजूरी दिली. अग्रहक्क भागावरील लाभांश चार वर्षांपासून थकीत आहे.

- १) अग्रहक्काचे भाग रु. ५० पर्यंत कमी केले आणि समभाग रु. २ पर्यंत कमी केले.
- २) अग्रहक्क भागावरील थकीत लाभांश पैकी ७५% टक्के लाभांश सोडून दिला आणि राहिलेला रोख दिला.
- ३) कर्जरोखे धारकांनी यंत्र व सयंत्र रुपये ६,५०,००० ला त्यांच्या काही रकमेच्या समाधानासाठी घेतले आणि राहिलेली रक्कम १३% च्या कर्ज रोख्यांमध्ये रुपांतरीत केली.
- ४) देणे हुंड्या देऊन टाकल्या आणि धनकोनी रु. २०,००० सोडून दिले.
- ५) सर्व अमूर्त व काल्पनिक मालमत्ता बाद करण्याचे ठरविले.
- ६) खालील मालमत्तांचे पुढील प्रमाणे पूर्णमूल्यांकन केले.
फर्निचर रु. ३०,०००, मालसाठा रु. ६०,०००, जमीन व इमारत रु. ६,००,०००, ऋणको रुपये ७०,०००,
- ७) जागा व मालमत्तेच्या तारणावर कंपनीने १२% प्रमाणे रु. १,५०,००० तारणी कर्ज घेतले. त्याच्यातून बँक अधिकर्ष देणे हुंड्या आणि पुनर्रचनेचा खर्च रुपये २०,००० केला.
कंपनीच्या पुस्तकामध्ये रोजकीर्द तयार करा भांडवल कपात खाते तयार करा आणि पुनर्रचने नंतरचा ताळेबंद तयार करा.

किंवा

प्र. २

सोलर इलेक्ट्रॉनिक लिमिटेड चा ३१ मार्च २०१९ रोजी चा सारांशित ताळेबंद खालील प्रमाणे आहे.

(२०)

देयता	रु.	मालमत्ता	रु.
अधिकृत भाग भांडवल			
१,००,००० सामान्य भाग प्रत्येकी रु. १०	१०,००,०००	यंत्रसामग्री	१२,००,०००
जारी भागभांडवल:		संगणक आज्ञावली	४,००,०००
४०,००० सामान्य भाग प्रत्येकी रु. १०	४,००,०००	जमीन	३,००,०००
		व्यापार प्राप्ती	१,५०,०००
निधी:		इमारत	६,००,०००
सामान्य राखीव	४,००,०००	सुरक्षा ठेव	१,५०,०००
नफा आणि तोटा खाते	६,००,०००	बँकेत शिल्लक	९,००,०००
भाग अधिकार	२,००,०००		
११% कर्जरोखे	१४,००,०००		
बँक मुदत कर्ज	६,००,०००		
व्यापार देयक	१,००,०००		
	३७,००,०००		३७,००,०००

कंपनीने कायदानुसार जास्तीत जास्त संभाव्य किमंतीवर जास्तीत जास्त सामान्य भाग पुनखरेदी करण्याचा ३१ मार्च, २०१९ रोजी निर्णय घेतला. भाग पुनखरेदी बाबद चे सर्व अटी नियमावली मध्ये आणि अधिकृत ठराव समंत करून कायदेशीर निर्णय झाला आहे.

तयार करा

- १) प्रभाव पूर्ण झाल्यावर भाग पुनखरीदी नंतर ची रोजकीर्द नोंदी करा.
- २) भाग पुनखरीदी नंतर चा भाग भांडवल व राखीव आणि अधिशेष चा संदर्भ ३१ मार्च २०१९ रोजी चा तयार करा.
(ताळेबंद तयार करण्याची आवश्यकता नाही)

प्र. ३

देवकीनंदन लि. चा ३१ मार्च २०१९ रोजीचे तेरीजपत्रक पुढीलप्रमाणे आहे.

(२०)

तपशील	नावे (रु)	जमा (रु)
२०,००० समभाग रु. १०० चे प्रत्येकी पूर्णदत्त	-	२०,००,०००
१०,०००, १०% अग्रहक्क भाग रु. १०० चे प्रत्येकी पूर्णदत्त	-	१०,००,०००
सामान्य निधी	-	१,००,०००
सार्वजनिक ठेवी	-	२५,०००
८% कर्जरोखे रु. १०० चे प्रत्येकी प्रमाणे पूर्णदत्त	-	१०,००,०००
नफा तोटा खाते	-	१,५०,०००
करासाठी तरतूद	-	२५,०००
विविध धनको	-	७५,०००
देय विपत्र	-	२५,०००
ग्राहकाकडून मिळालेला अग्रिम	-	१२,०००
बँक अधिकर्ष (स्टेट बँक ऑफ इंडिया)	-	३५,०००
आय डी बी आय बँकेकडून कर्ज	-	१,२८,५००
स्थिर संपत्ती (निव्वळ ब्लॉक)	३८,७०,०००	-
टी.सी.एस (TCS) कंपनीच्या भागांमधील गुंतवणूक	३,२५,०००	-
मालसाठा (३१ मार्च २०१९)	१,२०,०००	-
बँकेतील शिल्लक (बँक ऑफ महाराष्ट्र)	१,२०,०००	-
रोख शिल्लक	२७,५००	-
पुरवठ्यादाराला दिलेली आगावू रक्कम	४०,०००	-
लघुकालीन गुंतवणूक	२०,०००	-
प्राप्त विपत्र	१८,०००	-
विविध ऋणको	३५,०००	-
	४५,७५,५००	४५,७५,०००

अतिरिक्त माहिती :-

- १) कंपनीचे अधिकृत भागभांडवल पुढीलप्रमाणे विभागले आहे.
५०,००० समभाग रु. १०० चे प्रत्येकी
२०,००० १०% अग्रहक्क भाग रु. १०० चे प्रत्येकी
- २) कर्जरोखे हे स्थिर संपत्तीच्या तारणामधील आहे.

- ३) ऋणको मध्ये रुपये ७५००/- चे ऋणको हे सहा महिन्या पेशा अधिक काळ देय आहेत.
- ४) मालसाठयामध्ये खालीलप्रमाणे माल समाविष्ट आहे.
- १) कच्चा माल रुपये ३५,०००/-
- २) तयार माल रुपये ६५,०००/-
- ३) अर्धपक्का माल रुपये २०,०००/-
- ५) अग्रहक्क भागांवरील लाभांश मागील पाच वर्षांपासून देय आहे.
- ६) धनको मध्ये रु. ४५०० चे धनको हे देय खर्चाकरिता चे आहेत.
- ७) प्राप्त विपत्रामध्ये रु. २०००/- चे नाकारलेले विपत्र समाविष्ट आहेत.
- वरील माहितीच्या आधारे सुधारित परिशिष्ट तीन नुसार ३१ मार्च २०१८ चा ताळेबंद तयार करा.

किंवा

प्र. ३ अ) प्रणाली लिमिटेडच्या पुस्तकात खालीलप्रमाणे माहिती आहे.

(१०)

८०००० समभाग रुपये १० चा एक रुपये ८ दत्त	रु. ६,४०,०००
राखीव निधी	रु. १,००,०००
नफा-तोटा खाते	रु. ४६०,०००
रोख अधिक्य	रु. २,४०,०००
१०% कर्जरोखे	रु. २,००,०००
दीर्घकालीन तारणी कर्ज	रु. २,००,०००

कंपनी कायदानुसार सर्व कायदेशीर बाबी लक्षात घेऊन

अ) २५ रुपये किमतीला जास्तीत जास्त किती समभाग कंपनी पुनखरेदी करू शकते याची गणना करा.

ब) निधी आणि आधिक्य याची टिप्पणी तयार करा.

प्र.३ ब) दिनांक १/४/२०१८ रोजी संकेतने टाटा लि चे ५०,००० सर्वसाधारण समभाग धारण केले आहेत. दर्शनी मुल्य (१०)

प्रत्येकी रु. १० होते, परंतु पुस्तकी मुल्य प्रत्येकी रु. २४ होते.

दिनांक १/६/२०१८ रोजी त्याने टाटा लि. चे १०,००० सर्वसाधारण समभाग प्रत्येकी रु. ६ अधिभारमुल्य देऊन खरेदी केले.

दिनांक १/७/२०१८ रोजी टाटा लि. च्या संचालकानी प्रत्येकी ३ समभागाला १ समभाग या दराने बोनस समभाग जारी केले.

दिनांक १/१/२०१९ रोजी त्याने टाटा लि. चे प्रत्येकी रु. १० चे प्रत्येकी रु. १५ प्रमाणे ५००० अधिकार समभाग खरेदी केले.

दिनांक ३१/१/२०१९ रोजी त्याने टाटा लि.चे प्रत्येकी रु. १० चे प्रत्येकी रु. ३० प्रमाणे २०,००० समभाग विक्री केले.

संकेतच्या पुस्तकात दिनांक ३१ मार्च २०१९ रोजी संपणान्या वर्षाचे टाटा लि. मधील सर्वसाधारण समभाग गुंतवणूक खाते तयार करा.

- प्र. ४ ३१ मार्च २०१९ रोजी संपलेल्या वर्षात श्री रवी यांनी एबीसी लि. चे प्रत्येकी रु. १०० चे १२% कर्जरोखे आणले (२०) आणि विकले. दरवर्षी दिनांक १ एप्रिल आणि १ ऑक्टोबर रोजी एबीसी लि. कडून व्याज देय असेल.

तारीख	तपशील
१/६/२०१८	रु. ९५ व्याजरहित दराने १०५० कर्जरोखे खरेदी केले.
१/९/२०१८	रु. ९० व्याजसहित दराने ३५० कर्जरोखे खरेदी केले
१/१२/२०१८	रु. ९५ व्याजरहित दराने ७०० कर्जरोखे विक्री केले.
१/२/२०१९	रु. ९६ व्याजरहित दराने ५०० कर्जरोखे खरेदी केले.

दरवर्षी ३१ मार्च रोजी पुस्तके बंद करतात. ३१ मार्च २०१९ रोजी बाजारभाव प्रत्येकी रु. ९० होता. श्री रवी यांच्या पुस्तकात तुम्ही एबीसी लि मधील १२% कर्जरोखे गुंतवणूक खाते तयार करण्याची आवश्यकता आहे. एएस १३ लागू करा.

किंवा

- प्र. ४ अ) श्री गणेश मोडक यांच्या खाली दिलेल्या ३१/०३/२०१९ च्या तेरीजपत्रकातून तसेच दिलेल्या समायोजनांवरून (१०) कंपनीचे वार्षिक/अंतिम लेखे तयार करा.

तपशील	नावे (रु.)	जमा (रु.)
मागितलेले भागभांडवल (१५००० भाग रु. १० चे प्रत्येकी)		१,५०,०००
प्रतिभुति प्रव्याजी		३०,०००
भांडवली निधी		१७,५००
सामान्य निधी		३५,०००
मालसाठा (०१-०४-२०१८)	१,००,०००	
खरेदी आणि विक्री	५,१२,५००	७,२०,०००
विक्री परत व खरेदी परत	७,५००	१२,५००
नफा तोटा पत्रक ०१-०४-२०१८	-	७,५००
यंत्र व सयंत्र	७५,०००	-
इमारत	१,००,०००	-
मोटर वाहन	५०,०००	-
ऋणको व धनको	८१,५००	५०,०००
बँक व्याज (दिलेले व मिळालेले)	३०००	५००
बँकेकडून कर्ज (सुरक्षित)	-	६२,५००
देयी विपत्र	-	१४,२५०
कॅनेरा बँकेतील शिल्लक	२००००	-
रोख शिल्लक	२२५०	-
भाग विक्री खर्च	१५,०००	-
उत्पादन वेतन	४५,०००	-
गॅस व इंधन (Gas & fuel)	३०,०००	-

संचालक शुल्क	५,०००	-
लेखापरीक्षण शुल्क	३०००	-
प्रशासकीय खर्च	१५,०००	-
पगार	२५,०००	-
विमा	३७५०	-
मोटर वाहन देखभाल खर्च	६२५०	-
	१०,९९,७५०	१०,९९,७५०

समायोजने:-

दिनांक ३१-०३-२०१९ रोजीचा शेवटचा मालसाठा रु. १,५७,५००/- होता.

कंपनी कायदा २०१३ च्या तरतुदीनुसार माहिती देवून श्री गणेश मोडक लि. चा ३१ मार्च २०१९ रोजीचा ताळेबंद तयार करा.

प्र. ४ ब) दि. ३१ मार्च २०१८ रोजीचे निलेश लि. चे स्थिती विवरण पत्र खालील प्रमाणे आहे.

(१०)

देयता	रु.	मालमत्ता	रु.
११,२०० सामान्य भाग प्रत्येकी रु. १०० चे	११,२०,०००	इमारत	७,५०,०००
९% अग्रहक्काचे भाग प्रत्येकी रु. १००% चे	३,५०,०००	यंत्र	४,४०,०००
१०% कर्जरोखे	२,५०,०००	रोख	५,०२,०००
धनको	१,७५,०००	साठा	२,२७,०००
बँक अधिकर्ष	१,७५,०००	ऋणको	१,४४,०००
		प्राथमिक खर्च	२०,०००
		नफा-तोटा खाते	१७,०००
	२१,००,०००		२१,००,०००

सामान्य भागधारकांची मान्यता मिळवून संचालक मंडळांनी कंपनीची अंतर्गत पुनर्रचना करण्याचे ठरविले आहे. खालील तरतुदी विचारात घ्या.

- १) सामान्य भाग प्रत्येकी रु. ७० पर्यंत कमी केले आणि अग्रहक्काचे भाग प्रत्येकी रु. २० ने कमी केले.
  - २) अग्रहक्काचा लाभांश आणि कर्जरोख्यांवरील व्याज चालू वर्षाकरिता देय आहे आणि त्यांचे पैसे ताबडतोब दिले गेले पाहिजे.
  - ३) संयत्राची किंमत रु. ४,५०,००० ठरविली आहे.
  - ४) बँकेने रु. २०,००० सोडले.
  - ५) काल्पनिक मालमत्ता कमी करा.
- निलेश लि. च्या पुस्तकात आवश्यक नोंदी करा.

- प्र. ५ अ) आर्थिक अहवालासाठी अनैतिक वर्तनाच्या परिणामांवर चर्चा करा. (१०)
ब) तत्वाच्या विरुद्ध नियमांवर आधारित नैतिक वर्तनाबद्दल चर्चा करा. (१०)

किंवा

- प्र. ५ संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणतेही चार) (२०)

- अ) व्यवसायिक सामाजिक जबाबदारी (CSR)
ब) कंपनी ताळेबंदातील मूर्त मालमत्तेचे प्रकटीकरण
क) अंतर्गत पुनर्रचना विरुद्ध बाह्य पुनर्रचना
ड) पुर्नखरेदी वरील कमाल मर्यादा
इ) व्यवसायिक नैतिक संहितेसाठी तत्वाधारित दृष्टीकोन
फ) अधिग्रहणपूर्व लाभांश

*****